

Margareta Baci

Intr-o zi ce anunța începutul de primăvară, a trecut în lumea umbrelor una dintre cele mai reprezentative figuri ale Teatrului Național din Iași, artista emerită Margareta Baclu. Din aceeași serie de actori cu Aurel Ghițescu, Miluță Gheorghiu, C. Ramadan, Sorana Țopa, Bruno și Anny Braeski, Margareta Baclu, elevă a lui Mihai Codreanu, a debutat în teatru în primul an al perioadel interbelice și a slujit cu devoțiune scena leșeană, timp de peste o jumătate de veac. Dotată cu o rară sensibilitate, cu o autentică vibrație dramatică, cu simplitatea și firescul marilor comedienți, ea a creat roluri variate, atât din dramaturgia originală cât și din operele teatrului universal. Excepționala ei înzestrare artistică a făcut-o să străbată întreaga gamă a genului dramatic, de la tragedie (Hecuba), la drama lirică, de la piesa psihologică, la teatrul istoric și, în fine, la comedie. Artista a dovedit o intuiție sigură a caracterelor, o pătrundere în esența personajelor și a conflictului dramatic, în implicațiile sensului social al atitudinilor antagoniste. Ea a îmbinat, în jocul ei, arta reprezentării cu aceea transpunere a fondului autentic, real, al vieții, atingând în realizarea scenică o rară capacitate de emoționare a spectatorilor.

Încă din 1937 a fost remarcată în rolul femeii simple și curajoase din *Madame Sans-Gêne*, comedia istorică a lui Victorien Sardou, alături de Miluță Gheorghiu, care scria, într-o ușoară șarjă satirică, personalitatea lui Napoleon Bonaparte. Din aceeași perioadă datează și înfățișarea subrelei mollerești *Toinette*, din *Bolnavul închipuit*. Din repertoriul clasic universal al artistei nu a lipsit nici Shakespeare, din opera căruia a jucat, cu o rară autenticitate, rolul *Catarinei* din *Femeia îndărătnică* și cel al zglobului spiriduș *Puck* din *Visul unei nopți de vară*. Selecția dramaturgiei universale a continuat cu *Celestina* (Fernando de Rojas), *Să îmbrăcăm pe cei goi* (Luigi Pirandello), *Fără mânuși* (John Galsworthy) și *Patima de sub ulmi* (Eugene O'Neill), în care a interpretat cu strălucire rolul lui *Abbie Putnam*.

Cu aceeași dăruire de sine, Margareta Baclu s-a ilustrat și în numeroase piese din teatrul românesc: un dificil rol de compozitoare, *Vrăjitoarea* din *Inșir-te, mărgărite*, *Anca* din *Vlaicu-Vodă*, *Aneta Duduleanu* din *Gaițele*, *Iulia* din *Surocile Boga* (1961—1962). Artista s-a distins și în roluri de ingenuă (*Luluța* din *Chirița în provincie*), ca și în travesti (*Pepelea* din *feeria* lui *Vasile Alecsandri* *Sinziana* și *Pepelea* sau *Drăcușorul* din *dramatizarea* *Ivan Turbincă* după povestea lui *Ion Creangă*).

Marele succes în anii maturității a fost însă rolul *Annel Fierling* din *Mutter Courage*, piesa lui Bertolt Brecht, pusă în scenă de un regizor de formație teoretică brechtiană, *Mauriciu Sekler*. Aci, realizarea acestei eroine antologice, „profitoare” și victimă a Războiului, a atins momente de autentic tragism, ceea ce l-a adus admirația unanimă și titlul de artistă emerită. Neobosită, cu o energie egalată doar de permanentul efort de depășire a propriei ei arte, Margareta Baclu a mai adăugat, în anii senectuții, un renumit succes de scenă în drama lui *Alejandro Cassona* *Copacii mor în picioare*. Energia bătrinei, oare, fără a da semne de degradare fizică sau oboseală, perseverează în convingerile ei până în ultima clipă a vieții, a fost trăită cu desăvârșită naturalitate și artă a nuanțării.

Pentru Teatrul Național „*Vasile Alecsandri*” din Iași, pentru vechii și constanții admiratori ai artistei, ca și pentru întreaga suflare artistică, trecerea în neființă a Margaretei Baclu înseamnă intrarea ei în istoria teatrului românesc.

Mircea MANCAȘ